

Hanácký kroj v proměnách času. Muzeum v přírodě nabízí novou výstavu o lidovém oděvu

20.6.2025 - Petr Vodešil | Národní muzeum v přírodě

Příkazy, 20. června - V Hanáckém muzeu v přírodě v Příkazích se ve čtvrtek 19. června slavnostně otevřela výstava Hanácký lidový oděv aneb blaťácký kroj v proměnách času, která přibližuje vývoj hanáckého kroje jako výrazného prvku kulturní identity obyvatel střední Moravy. Expozice nabízí návštěvníkům vhled do tradičního odívání, historického kontextu i současných snah o uchování a odbornou dokumentaci krojů.

Hanácký kroj není jen oděvem, ale výpovědí o způsobu života, estetickém cítění i hodnotách generací, které obývaly úrodnou krajinu Hané. Nově otevřená výstava v Příkazích se zaměřuje zejména na tzv. blaťácký kroj, jehož pojmenování se odvozuje od říčky Blaty, přítoku Moravy. Tento oděv je typický pro oblast mezi Prostějovem, Litovlí a Olomoucí.

„Hanácký kroj byl vždy víc než oblečení – dokázal vyprávět o věku, původu i společenském postavení svého nositele. Zároveň reflektuje historické zvraty, vlivy modernizace i proměny české společnosti,“ uvedl kurátor výstavy a etnograf Hanáckého muzea v přírodě Josef Urban.

Expozice prostřednictvím vitrín, výstavních panelů a figurálních scén představuje rozmanité podoby oděvu – od slavnostních krojů mladých lidí přes skromnější oblečení starší generace až po pracovní a dětské oděvy. Významné místo zaujímá také ikonický pantlék, slavnostní pokrývka hlavy nevěsty, která symbolizovala čistotu a hojnost.

Výstava zároveň nahlíží na širší historický kontext – mapuje proměny po roce 1848, nástup konfekce, ústup lidového oděvu z každodenního života i jeho návrat na scénu v podobě folklorních slavností a snah o zachování tradic ve 20. století. Závěrečná část se věnuje tomu, jaký význam má kroj dnes a jak se s ním pracuje při dokumentaci a prezentaci regionální identity.

„Spolupracovali jsme se dvěma dámami, které se lidovému kroji věnují celý život – paní Bronislavou Millou z Velké Bystřice a Jarmilou Vítoslavskou z Troubek. Jejich přehled, preciznost i hluboký vztah k tradici nám umožnily připravit výstavu s autentickými detaily a příběhy,“ doplnil Petr Vodešil, vedoucí Hanáckého muzea v přírodě.

Exponáty pocházejí ze sbírek Hanáckého muzea v přírodě, Vlastivědného muzea v Olomouci, ale také ze soukromých sbírek.

Výstavu doplňují dobové kresby a archivní fotografie. Výstava bude přístupná veřejnosti v rámci komentovaných prohlídek až do 30. září 2025. Podrobnosti o otevírací době a vstupném najdete na webových stránkách www.nmvp.cz.